

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDŲ PRIEŠ VILNIAUS PATAISOS NAMUS IR KALĖJIMŲ DEPARTAMENTĄ PRIE TEISINGUMO MINISTERIJOS

2020-05-18 Nr. 4D-2019/1-583/584
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje tiriami X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundai (toliau kartu vadinama – Skundas) dėl Vilniaus pataisos namų (toliau vadinama ir – Vilniaus PN) ir Kalėjų departamento prie Teisingumo ministerijos (toliau vadinama ir – Kalėjų departamentas, KD) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su informacijos nepateikimu ir netinkamu šioms institucijoms teiktų skundų (prašymų) nagrinėjimu.

2. Pareiškėjas Skunde nurodė, kad:

2.1. 2019-03-01 kreipėsi su prašymu į Vilniaus PN prašydamas iki 2019-03-15 išduoti pažymą apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį bei kitas išmokas, kurią reikėjo pateikti teismui iki 2019-03-18. Pareiškėjas 2019-03-15 gavo pažymą, tačiau, jo manymu, joje pateikta informacija buvo ne ta, kurios jis prašė.

2.2. 2019-03-28 pakartotinai kreipėsi į Vilniaus PN administraciją su prašymu iki 2019-04-05 išduoti pažymą apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį, tačiau atsakymo iki minėtos datos nesulaukė.

2.3. Gavęs iš teismo nutartį iki 2019-03-22 sumokėti žyminį mokesť, kreipėsi į Vilniaus PN su prašymu iki 2019-03-22 sumokėti iš jo sąskaitos žyminį mokesť ir pateikti kvitą. Vilniaus PN administracija žyminio mokesčio kvitą pateikė tik 2019-03-26.

2.4. 2019-03-15 kreipėsi į KD su prašymu dėl informacijos, kokias funkcijas atlieka pataisos namuose socialinės reabilitacijos skyriaus specialistas-būrio viršininkas, pateikimo.

2.5. KD persiuntė prašymą į Vilniaus PN, o ši įstaiga 2019-04-24 pateikė atsakymą, kuriame nebuvo pateikta išaiškinimo keltu klausimu.

2.6. Pareiškėjas vėl kreipėsis į KD su prašymu, kad išsamiai atsakytų, kokias funkcijas atlieka pataisos namuose socialinės reabilitacijos specialistai, atsakymo nesulaukė.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo išspręsti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Nustatytos tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2019-05-13 Nr. 4D-2019/1-583/584/3D-1223 raštu kreipėsi į Vilniaus PN administraciją, prašydamas paaiškinti Pareiškėjo Skunde nurodytas aplinkybes.

Vilniaus PN administracija 2019-05-27 raštu Nr. 1D-1361 informavo:

4.1. „2019-03-26 Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos raštu Nr. 2S-1310 nuteistojo X 2019-03-18 skundas dėl informacijos pateikimo apie socialinės reabilitacijos skyriaus specialistų vykdomas funkcijas buvo persiųstas nagrinėti į Vilniaus PN. Laikantis teisės aktuose nustatytų terminų, atsakymas į nurodytą skundą nuteistajam parengtas 2019-04-24 Nr. 42-411, pasirašytinai įteiktas 2019-04-26.“

4.2. „2019-03-01 buvo gautas nuteistojo prašymas Nr. 29(3)-445 dėl pažymos išdavimo apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį. Įvertinus pakankamai ilgą laikotarpį, už kurį jis pageidavo gauti informaciją, pareiškėjui buvo pateikti apdoroti duomenys (išrašas iš atsiskaitymų su kreditoriais apskaitos žiniaraščio nuo 2018-02-01 iki 2019-03-01), kuriuose atsispindėjo visos nuteistojo piniginių lėšų įplaukos ir išlaidos. Apie parengto dokumento gavimą nuteistasis patvirtino palikdamas žymą ant nurodyto prašymo „gavau“ bei už jį pasirašydamas.“

4.3. „2019-03-28 buvo gauti du nuteistojo X prašymai Nr. 29(3)-613 ir Nr. 29(3)-619 dėl pažymos išdavimo apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį bei apie gaunamas pajamas. 2019-04-16 nuteistajam parengta ir įteikta „Pažyma apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį“ Nr. 42-388. Parengtų dokumentų gavimo faktą nuteistasis patvirtino palikdamas žymą ant prašymų „gavau 2019-04-16“ bei už juos pasirašydamas.“

4.4. „2019-03-25 buvo gautas nuteistojo skundas Nr. 29(3)-595 dėl netinkamai pateikiamų pažymų. 2019-04-18 Nr. 42-395 atsakymas į nurodytą skundą pareiškėjui įteiktas 2019-04-18.“

4.5. „Informuojame, kad pataisos įstaigos administracija skubos tvarka ar pagal nuteistųjų pageidavimus (iki jų nurodomos datos) pažymų ar kitų dokumentų apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį bei apie gaunamas pajamas nerengia. Dokumentai yra parengiami atsižvelgus į darbuotojų užimtumą bet ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos, t. y. dokumentai parengiami laikantis LR viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatyto 20 darbo dienų termino.“

5. Seimo kontrolierius 2019-05-13 raštu Nr. 4D-2019/1-584/3D-1224 kreipėsi į KD administraciją, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

KD 2019-06-04 raštu Nr. 1D-1470 informavo:

5.1 „KD buvo gautas X 2019-03-18 prašymas (KD užregistruotas 2019-03-20 Nr. 2G-1169) dėl informacijos apie resocializacijos specialisto funkcijas.“

5.2. „Pareiškėjo 2019-03-18 prašymas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 7 punktu, nustatančiu, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi subsidiarumo principu, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo viešojo administravimo sistemos lygiu, kuriuo jie yra efektyviausi, KD 2019-03-26 raštu Nr. 2S-1310 „Dėl prašymo persiuntimo“ persiųstas nagrinėti Vilniaus pataisos namų direktoriui.“

5.3. „KD 2019-05-16 buvo gautas X skundas (Kalėjimų departamente užregistruotas 2019-05-16 Nr. 2G-2000), kuriame pareiškėjas, be kita ko, nurodo, kad skundžia Vilniaus pataisos namų 2019-04-24 atsakymą Nr. 42-410. Pareiškėjo šio skundo nagrinėjimo procedūra KD nebaigta.“

5.4. Iš papildomai gautų KD dokumentų matyti, kad:

5.4.1. 2019-06-13 KD parengė raštą Nr. 2S-2454 Pareiškėjui ir Vilniaus PN, kuriame nurodyta kad 2019-05-16 Pareiškėjo skundas, kuriame jis skundžia Vilniaus PN administracijos pateiktą jam atsakymą, iš dalies yra pagrįstas, ir siūloma Vilniaus PN direktoriui iš naujo išnagrinėti Pareiškėjo 2019-03-25 skundo dalį, susijusią su nusikalstamo elgesio rizikos vertinimu, pateikiant nuteistajam išsamų atsakymą, o atsakymo kopiją – KD;

5.4.2. Vilniaus PN administracija, gavusi raštą iš KD (2019-03-16, Nr. 2S-2454), išnagrinėjo Pareiškėjo 2019-03-25 skundo Nr. 29(3)-596 dalį, susijusią su nusikalstamo elgesio rizikos vertinimu, ir pateikė jam atsakymą.

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

6. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau vadinama – BVK):

11 straipsnis. Bendrosios nuteistųjų teisės- „1. Nuteistieji turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka: 1) gauti rašytinę informaciją apie bausmės atlikimo tvarką ir sąlygas, savo teises bei pareigas. Šią informaciją bausmės vykdymo institucija pateikia lietuvių kalba arba nuteistojo gimtąja kalba, arba ta kalba, kurią nuteistasis supranta; [...]“;

183 straipsnis. Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas – „1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos. 3. Kalėjų departamento direktoriaus veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui.“

7. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama ir – VAI):

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 2) *objektyvumo*. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 4) *nepiktnaudžiavimo valdžia*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...] 7) *subsidiarumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo viešojo administravimo sistemos lygiu, kuriuo jie yra efektyviausi; 13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. [...]“;

8 straipsnis. Individualaus administracinio akto bendrieji reikalavimai ir pranešimas apie individualaus administracinio akto priėmimą – „1. Individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis [...]. 2. Individualiame administraciniame akte turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos ir nurodyta akto apskundimo tvarka. [...]“;

14 straipsnis. Prašymų ir skundų nagrinėjimas – „7. Apie prašymo ar skundo nenagrinėjimą asmeniui pranešama ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo viešojo administravimo subjekte dienos, išskyrus atvejus, kai prašyme ar skunde nenurodyta jokių asmens duomenų ryšiui palaikyti. 8. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui.“

8. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau vadinama – ABTĮ)

66 straipsnis „Procesinių veiksmų atlikimo terminų sustabdymas ir terminų praleidimo pasekmės: „3. Asmenims, praleidusiems procesinių veiksmų atlikimo terminus dėl priežasčių, kurias teismas pripažįsta svarbiomis, praleistas terminas gali būti atnaujinamas. Prašymas dėl praleisto termino atnaujinimo paduodamas teismui, kuriame reikėjo atlikti procesinį veiksma, ir nagrinėjamas rašytinio

proceso tvarka. Paduodant prašymą dėl termino atnaujinimo, kartu turi būti atliekamas procesinis veiksmas (paduodami procesiniai ar kiti dokumentai ar atliekami kiti veiksmai), kuriam atlikti praleistas terminas. Teismas turi teisę atnaujinti praleistą terminą ir savo iniciatyva, kai iš turimos medžiagos matyti, kad terminas praleistas dėl svarbių priežasčių.“

9. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (toliau vadinama – Taisyklės), nustatyta:

„25. Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų“;

„35. Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį:

35.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; [...].“

10. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 1R-65 patvirtintų Vilniaus pataisos namų nuostatų:

7 punktas – „Vilniaus pataisos namų veiklos tikslas – vykdyti kardomąją priemonę – suėmimą, arešto bausmę ir laisvės atėmimo bausmes asmenims, kuriems bausmė paskirta atlikti kalėjime, pataisos namuose arba atvirojoje kolonijoje.“

Lietuvos Respublikos teismų praktika

11. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau vadinama ir – LVAT):

11.1. 2014-04-09 aprobuotame Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, nagrinėjant bylas dėl bausmių vykdymo ir kardomojo suėmimo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo administravimo srityje, apibendrinime yra nurodęs:

„Šio teisinio reguliavimo kontekste teisėjų kolegija pažymėjo, kad Pataisos namai ir Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, kaip viešojo administravimo subjektai, be minėtų specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, pavyzdžiui: įstatymo viršenybės, reiškiančio, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia principus (Viešojo administravimo įstatymo 3 str. 1 p.) (2012 m. gruodžio 20 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸²²-3206/2012). Laisvės atėmimo institucijų sprendimuose turi būti aiškiai nurodyti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis pagrįsti sprendimo motyvai, kurie, be kita ko, atitiktų Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje numatytus reikalavimus (2011 m. balandžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-2876/2011)“;

11.2. 2009-04-02 nutartyje, priimtoje administracinėje byloje Nr. A756-422/2009, yra nurodęs:

„[...] viešojo administravimo institucijos priimamiems sprendimams (individualiems administraciniams aktams) keliami Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje įtvirtinti reikalavimai. Šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad individualus administracinis

sprendimas turi būti pagrįstas nustatytais faktais ir teisės aktų normomis, o 2 dalyje nurodyta, kad sprendime turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos bei nurodyta sprendimo apskundimo tvarka. Šios nuostatos reiškia, kad akte turėtų būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus.“

Tyrimo išvados

12. Atsižvelgiant į Skunde išdėstytas aplinkybes, išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos iš šių dalių atskirai:

12.1. dėl Vilniaus PN pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi;

12.2. dėl KD pareigūnų veiksmų (neveikimo) netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo skundą.

Dėl Vilniaus PN pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi

13. Pareiškėjas Skunde Seimo kontrolieriui nurodė, kad 2019-03-01 kreipėsi su prašymu į Vilniaus PN prašydamas iki 2019-03-15 išduoti pažymą apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį bei kitas išmokas, kurią reikėjo pateikti teismui iki 2019-03-18. Vilniaus PN administracija pažymą Pareiškėjui pateikė 2019-03-15, tačiau, jo manymu, joje pateikta informacija buvo ne ta, kurios jis prašė. Tuomet jis 2019-03-28 pakartotinai kreipėsi į Vilniaus PN administraciją su prašymu iki 2019-04-05 išduoti pažymą apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį, tačiau atsakymo iki minėtos datos nesulaukė.

Gavęs iš teismo nutartį iki 2019-03-22 sumokėti žyminį mokesťį, kreipėsi į Vilniaus PN su prašymu iki 2019-03-22 sumokėti iš jo sąskaitos žyminį mokesťį ir pateikti kvitą.

Vilniaus PN administracija žyminio mokesčio kvitą pateikė jam tik 2019-03-26.

14. Teisinis reglamentavimas nustato pataisos namams pareigą teikti nuteistiesiems rašytinę informaciją apie bausmės atlikimo tvarką ir sąlygas, jų teises bei pareigas.

Vilniaus PN yra viešojo administravimo subjektas, todėl, nagrinėdami pareiškėjų prašymus / skundus, be specialiųjų teisės aktų nuostatų, savo veikloje privalo laikytis ir kitų viešojo administravimo srityje taikomų teisės aktų, įskaitant ir Taisyklių, nuostatų.

Į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys. Be to, Taisyklėse numatyta, kad prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos, atsakymas į prašymą parengiamas atsižvelgiant į jo turinį.

15. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2019-03-01 su prašymu Nr. 29(3)-445 kreipėsi į Vilniaus PN administraciją prašydamas išduoti pažymą apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį. Prašyme jis nurodė, kad pažyma jam reikalinga pateikti teismui ir kad pageidauja ją gauti iki 2019-03-15. Pažymą, kurioje buvo pateikti atsiskaitymų su kreditoriais apskaitos žiniaraščio duomenys, bet ne informacija apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį, Vilniaus PN administracija Pareiškėjui pateikė 2019-03-15. Pagal tai spręstina, kad informacija buvo pateikta Pareiškėjui tą dieną, kurią jis ir buvo prašęs, tačiau ne pagal prašymo turinį.

Pareiškėjui 2019-03-28 pakartotinai kreipusis į Vilniaus PN administraciją dėl pažymos

apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį išdavimo, jam 2019-04-16 buvo išduota pažyma Nr. 42-388, kurioje buvo pateikti duomenys apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį, t. y., duomenys, atitinkantys Pareiškėjo prašymo turinį.

Iš Skundo tyrimui pateiktos informacijos paaiškėjo, kad abu Pareiškėjo kreipimaisi dėl pažymos pateikimo yra identiški, bet Vilniaus PN pagal juos pateikta informacija yra skirtinga.

Pareiškėjas 2019-03-25 pateikė skundą Nr. 29(3)-595 dėl netinkamai išnagrinėto 2019-03-01 prašymo. Vilniaus PN išnagrinėjo Pareiškėjo skundą ir 2019-04-18 pateikė atsakymą Nr. 42-395, kuriame paaiškino priežastį – kodėl nebuvo pateikta prašoma informacija; atsakyme nurodė, kad analogišką informaciją Vilniaus PN teikia ir Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai, todėl manė, kad teismui tokia forma informacija taip pat bus tinkama.

Pažymėtina, kad Vilniaus PN pareiškėjų prašymus turi nagrinėti vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, kuriose, be kita ko, nustatyta, kad atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jų turinį (šios pažymos 9 punktas).

Kaip pirmiau minėta, Vilniaus PN administracija, atsakydama į Pareiškėjo 2019-03-01 prašymą, informaciją pateikė ne pagal prašymo turinį, t. y. pateikė ne tą informaciją, kurios buvo prašęs Pareiškėjas, todėl darytina išvada, kad nagrinėdama Pareiškėjo 2019-03-01 prašymą institucija nesivadovavo Taisyklių nuostatomis, o argumentas, kad Vilniaus PN administracijos teikiamos tokio (kaip 2019-03-15 dokumentas) turinio pažymos tinka kitoms institucijoms, todėl turėtų tikti ir teismui, – niekuo nepagrįstas.

Taigi, nors atsakymus į Pareiškėjo kreipimusis, pažymas Vilniaus PN pateikė per teisės aktuose nustatytą terminą, Pareiškėjo prašymas iš esmės buvo išspręstas (pateikti duomenys apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį) tik Pareiškėjui 2019-03-28 kreipusis pakartotinai.

16. Atsižvelgiant į teisinį reguliavimą bei tai kas išdėstyta, darytina išvada, jog Vilniaus PN pareigūnai atsakydami į Pareiškėjo (pirmąjį) prašymą ir pateikdami ne tą informaciją, kurios prašė Pareiškėjas, nesilaikė teisės aktų reikalavimų, elgėsi biurokратиškai, Pareiškėjui teko du kartus kreiptis su tuo pačiu prašymu, kad būtų pateikta tinkama informacija, todėl Pareiškėjo Skundo dalis dėl Vilniaus PN pareigūnų veiksmų (netinkamo prašymų nagrinėjimo) yra pagrįsta.

17. Atkreiptinas Pareiškėjo dėmesys į tai, kad lūkestis, jog pataisos namų administracija išnagrinės jo prašymus bei parengs atsakymus per kelias darbo dienas, nėra pagrįstas, ypač žinant, kad Vilniaus pataisos namuose bausmę atlieka daugiau nei du tūkstančiai nuteistųjų.

Kartu paaiškintina, jog ABTĮ 66 straipsnio 3 dalyje numatyta, jog asmenims, praleidusiems procesinių veiksmų atlikimo terminus dėl priežasčių, kurias teismas pripažįsta svarbiomis, praleistas terminas gali būti atnaujinamas, todėl, jei nepavyko laiku gauti reikiamų dokumentų arba pažymos, jis turi teisę kreiptis į teismą dėl termino pratęsimo.

Dėl KD pareigūnų veiksmų (neveikimo) netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo skundą

18. Pareiškėjas Skunde Seimo kontrolieriui nurodė, kad 2019-03-15 kreipėsi į KD su prašymu dėl informacijos, „kokias funkcijas atlieka pataisos namuose socialinės reabilitacijos skyriaus specialistas- būrio viršininkas“, pateikimo. KD persiuntė prašymą nagrinėti Vilniaus PN, ši įstaiga 2019-04-24 pateikė Pareiškėjui atsakymą, kuriame, Pareiškėjo manymu, nėra pateikta išsami informacija, todėl šį Vilniaus PN atsakymą jis 2019-05-16 apskundė KD, bet atsakymo nesulaukė.

19. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2019-03-18 prašymu dėl informacijos pateikimo kreipėsi į KD, o šis, vadovaudamasis VAIĮ 3 straipsnio 7 dalimi, persiuntė jo prašymą nagrinėti Vilniaus PN (šios pažymos 4 punktas).

Pažymėtina, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje be kitų principų turi vadovautis ir subsidarumo principu, t. y. sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo viešojo administravimo sistemos lygiu, kuriuo jie yra efektyviausi (šios pažymos 7 punktas), todėl,

atsižvelgiant į tai ir į teisės aktais nustatytą tiek KD, tiek ir Vilniaus PN kompetenciją, darytina išvada, kad KD pagrįstai persiuntė Pareiškėjo skundą nagrinėti Vilniaus PN.

Kalėjų departamentas, išnagrinėjęs Pareiškėjo skundą, 2019-06-13 raštu Nr. 2S-2454 pateikė jam atsakymą. Jame įvertintos aplinkybės ir konstatuota, jog į Pareiškėjo klausimą dėl nusikalstamo elgesio rizikos vertinimo nebuvo atsakyta, todėl Vilniaus PN direktoriui siūloma iš naujo išnagrinėti Pareiškėjo skundo dalį, į kurią nebuvo atsakyta ir pateikti jam atsakymą. Kartu KD atsakyme Pareiškėjui paašškintas socialinės rehabilitacijos proceso organizavimas, psichologinės tarnybos veikla, nurodytas teisinis reglamentavimas. Atsakyme nurodyta ir rašto apskundimo tvarka.

20. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Kalėjų departamentas, nagrinėdamas Pareiškėjo skundus ir vertindamas Vilniaus PN atsakymą, veikė tinkamai – Pareiškėjui pateikė teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą per teisės aktuose nustatytą terminą, todėl Skundas pripažįstamas atmestinu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

21. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nusprendžia X Skundo dalį dėl Vilniaus pataisos namų pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisis, pripažinti pagrįsta.

22. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, nusprendžia X Skundą dėl Kalėjų departamento prie Teisingumo ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo skundą, atmesti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

23. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Vilniaus pataisos namų direktoriui rekomenduoja: užtikrinti, kad ateityje informacija pareiškėjams būtų teikiama atsižvelgiant į prašymo turinį, kaip tai reglamentuoja teisės aktai.

24. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas